

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA w ŁODZI
ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź
tel. (42) 636 36 89, fax (42) 636 07 12
e'mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61-18/12/AK

Łódź, dnia 1 czerwca 2012 r.

DECYZJA Nr RŁO 23/2012

- I.** Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zmianami) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sandomierzu

– **działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:**

po uprawdopodobnieniu stosowania przez tego przedsiębiorcę **praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 tej ustawy, polegającej na stosowaniu postanowień wzorca umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) poprzez stosowanie we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2011” na odbiór odpadów komunalnych postanowień umownych o treści:

- „(...) *W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia o tym poprzez rozplakatowanie nowych opłat.*”

i przyjęciu zobowiązania Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością do **podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom** poprzez dokonanie zmian we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2012” oraz w znajdujących się w obrocie umowach zawartych z konsumentami poprzez zastąpienie zakwestionowanego postanowienia postanowieniem o treści:

– „*W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia Zleceniodawcę pisemnie w terminie 14 dni przed datą ich wypowiedzenia. Zmian cen za świadczone usługi nie wymaga zmiany niniejszej umowy. Zleceniodawca nie akceptujący*

zapropionowanych cen może rozwiązać umowę z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia”

nakłada się na Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **obowiązek wykonania** przyjętego **zobowiązania poprzez:**

- wprowadzenie zmian we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2012” na odbiór odpadów komunalnych” zgodnie z przyjętym zobowiązaniem niezwłocznie po uprawomocnieniu się decyzji,
- doręczenie, w terminie sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji, konsumentom, z którymi zostały podpisane umowy na podstawie dotychczasowego wzorca umowy na wywóz odpadów komunalnych, propozycji zmiany umów w sposób wynikający z przyjętego zobowiązania.

II. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zmianami) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sandomierzu

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po uprawdopodobnieniu stosowania przez tego przedsiębiorcę **praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 tej ustawy, polegającej na stosowaniu nieuczciwej praktyki rynkowej, o której mowa w art. 6 ust. 1 i 4 pkt 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) polegającej na wprowadzającym w błąd zaniechaniu poprzez nieuwzględnienie wartości podatku od towarów i usług w cenach świadczonych usług na skutek umieszczenia we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2011” na wywóz odpadów komunalnych postanowienia, o treści:

- „*Za świadczone usługi Zleceniobiorca pobierał będzie opłatę kwartalną w/g następujących stawek. (...) W przypadku spalania, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z winy Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł + 23% VAT.*”

i przyjęciu zobowiązania Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością do **podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom** poprzez dokonanie zmian we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2012” na odbiór odpadów komunalnych oraz w znajdujących się w obrocie umowach zawartych z konsumentami poprzez zastąpienie zakwestionowanego postanowienia postanowieniem, o treści:

- „*W przypadku spalania, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z winy Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł = 23% VAT = 123 zł brutto*”

nakłada się na Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **obowiązek wykonania** przyjętego **zobowiązania poprzez:**

- wprowadzenie zmian we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2012” na odbiór odpadów komunalnych” zgodnie z przyjętym zobowiązaniem niezwłocznie po uprawomocnieniu się decyzji,
- doręczenie, w terminie sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji, konsumentom, z którymi zostały podpisane umowy na podstawie dotychczasowego wzorca umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2011” na wywóz odpadów komunalnych, propozycji zmiany umów w sposób wynikający z przyjętego zobowiązania.

III. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zmianami) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sandomierzu **obowiązek złożenia informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania**, zawierającej:

- nowy wzorec umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2012” na odbiór odpadów komunalnych, uwzględniający zmiany wynikające ze złożonego zobowiązania,
- dane o liczbie konsumentów, którym doręczono aneksy do umów zawartych w oparciu o wzorec umowy zawierający kwestionowane postanowienia wraz z dowodami potwierdzającymi doręczenie,
- dane o liczbie konsumentów, którym nie doręczono aneksów do umów zawartych w oparciu o wzorec umowy zawierający kwestionowane postanowienia oraz pisemne wyjaśnienia przyczyn ewentualnych niedoręczeń ww. aneksów

w terminie siedmiu miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwany dalej: „Prezesem Urzędu” – przeprowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie badania rynku odbioru i utylizacji odpadów komunalnych, w tym określenia jego struktury i stopnia koncentracji. W ramach badania rynku zostały wysłane wezwania (kwestionariusze ankiety) do wybranej grupy przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych. Ponadto, w toku postępowania wyjaśniającego została przeprowadzona analiza wzorców umów stosowanych przez przedsiębiorców świadczących te usługi.

W oparciu o zebrany w toku postępowania wyjaśniającego materiał dowodowy Prezes Urzędu ustalił, że Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sandomierzu – zwana dalej: „Spółka” – w swojej działalności przy zawieraniu umów z konsumentami posługuje się wzorcem

umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2011” na odbiór odpadów komunalnych w której znajduje się postanowienie tożsame z postanowieniem umownym wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone – zwanego dalej: „Rejestrem” – o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) – zwanej dalej: „k.p.c.” – oraz postanowienie, którego stosowanie stanowić może nieuczciwą praktykę rynkową.

W dniu 29 lutego 2012 r. Prezes Urzędu wszczął z urzędu Postanowieniem Nr 1/61-18/12 (dowód: karty Nr 1 – 4) postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Spółkę, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

1) stosowaniu postanowień wzorca umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego poprzez stosowanie we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2011” następującego postanowienia umowy o treści:

- „(...) W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia o tym poprzez rozplakatowanie nowych opłat.”,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.);

2) stosowaniu nieuczciwej praktyki rynkowej, o której mowa w art. 6 ust. 1 i 4 pkt 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) polegającej na wprowadzającym w błąd zaniechaniu poprzez nieuwzględnienie wartości podatku od towarów i usług w cenach świadczonych usług na skutek umieszczenia we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2011” na odbiór odpadów komunalnych postanowień, o treści:

- „Za świadczone usługi Zleceniobiorca pobierał będzie opłatę kwartalną w/g następujących stawek. (...) W przypadku spalania, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z winy Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł + 23% VAT.”,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Spółka w pismach z dnia 3 kwietnia 2012 r. i z dnia 27 kwietnia 2012 r. (dowód: karty Nr 22 – 47), w odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, uznała, że podejrzenie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegające na opisanych wyżej działaniach zostało przez Prezesa Urzędu uprawdopodobnione i zobowiązała się do zaniechania ich stosowania poprzez dokonanie zmian postanowień wzorca umowy „Umowa Nr .../TO/2011” na odbiór odpadów komunalnych, tak że:

a) postanowienie o treści:

- „(...) W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia o tym poprzez rozplakatowanie nowych opłat.”,

- zastąpi postanowieniem o treści:

- „W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia Zleceniodawcę pisemnie w terminie 14 dni przed datą ich wypowiedzenia. Zmian cen za świadczone usługi nie wymaga zmiany niniejszej umowy. Zleceniodawca nie akceptujący zaproponowanych cen może rozwiązać umowę z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia”,

b) postanowienie o treści:

- „Za świadczone usługi Zleceniobiorca pobierał będzie opłatę kwartalną w/g następujących stawek. (...) W przypadku spalania, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z winy Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł + 23% VAT.”,

- zastąpi postanowieniem o treści:

- „W przypadku spalania, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z winy Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł = 23% VAT = 123 zł brutto”.

W związku z powyższym Spółka wniosła o wydanie decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i nałożenie obowiązku wykonania zobowiązań wskazanych powyżej poprzez:

- 1) Niezwłoczne wyeliminowanie nieprawidłowości z wzorca umowy i rozpoczęcie zawierania z konsumentami nowych umów zgodnie z zaproponowanymi zmianami,
- 2) Zmianę umów istniejących w obrocie prawnym przez aneksowanie umów zawartych na podstawie dotychczasowego wzorca umów z konsumentami w terminie sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji.

Na dowód niezwłocznych działań podjętych Spółka załączyła do ostatniego pisma projekt nowego wzorca umowy nadając mu nazwę „Umowa Nr .../TO/2012” na odbiór odpadów komunalnych zawierającego zmienione zgodnie z ww. propozycją postanowienia.

W dniu 4 maja 2012 r. Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego i możliwości zapoznania się z aktami sprawy (dowód: karty Nr 49 – 50).

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sandomierzu jest przedsiębiorcą wpisanym do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 00000145515 (dowód: karty Nr 10 i 14). Spółka zajmuje się odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i w ramach tej działalności zawiera z nimi umowy na odbiór tych odpadów. Przedmiotem analizy Prezesa Urzędu w ramach niniejszego postępowania był wzorzec umowy pod nazwą: „Umowa Nr .../TO/2011” na odbiór odpadów komunalnych, stosowany przez Spółkę przy zawieraniu umów z konsumentami i przedsiębiorcami (dowód: karty Nr 7 – 9).

W „Umowie Nr .../TO/2011” na odbiór odpadów komunalnych, która stanowi wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, ze zm.) – zwanej dalej: „k.c.” – Spółka ustaliła jednostronnie następujące postanowienia:

- „(...) W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia o tym poprzez rozplakatowanie nowych opłat.”,

- „Za świadczone usługi Zleceniobiorca pobierał będzie opłatę kwartalną w/g następujących stawek. (...) W przypadku spalania, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z wina Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł + 23% VAT.”,

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 19 stycznia 2005 r. (sygn. akt XVII AmC 2/04) uznał za niedozwolone postanowienie o treści: „O zmianie opłaty Operator jest zobowiązany poinformować Abonenta z czternastodniowym wypowiedzeniem poprzez zamieszczenie informacji na kanale informacyjno-planszowym, w formie ogłoszeń za budynkach lub pisemnie. Za takie powiadomienie uważa się również przesłanie druków opłat z nadrukowaną nową ceną”. Postanowienie to zostało wpisane w dniu 5 maja 2005 r., pod numerem 401, do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

Ponadto zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz. U. Nr 97, poz. 1050, ze zm.) – zwanej dalej: „ustawą o cenach” – cena to wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę. W cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym.

Zgodnie z art. 4 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym – praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu (ust. 1). Za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzecznego z prawem kodeksu dobrych praktyk, jeżeli działania te spełniają przesłanki określone w ust. 1 (ust. 2). Z kolei stosownie do art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, praktykę rynkową uznaje się za zaniechanie wprowadzające w błąd, jeżeli pomija istotne informacje potrzebne przeciętnemu konsumentowi do podjęcia decyzji dotyczącej umowy i tym samym powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął (ust. 1). Wprowadzającym w błąd zaniechaniem może być w szczególności zatajenie lub nieprzekazanie w sposób jasny, jednoznaczny lub we właściwym czasie istotnych informacji dotyczących produktu (ust. 3 pkt 1). W przypadku propozycji nabycia produktu, za istotne informacje, o których mowa w ust. 1, uznaje się w szczególności cenę uwzględniającą podatki (ust. 4 pkt 3 ww. ustawy).

Spółka zobowiązała się do zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów poprzez:

- dokonanie zmian postanowień wzorca umowy na odbiór odpadów komunalnych o treści:

- „(...) W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia o tym poprzez rozplakatowanie nowych opłat.”,

- „Za świadczone usługi Zleceniobiorca pobierał będzie opłatę kwartalną w/g następujących stawek. (...) W przypadku spalania, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z wina Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł + 23% VAT.”,

- zastępując zakwestionowane postanowienia postanowieniami, o treści:

- „*W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia Zleceniodawcę pisemnie w terminie 14 dni przed datą ich wypowiedzenia. Zmian cen za świadczone usługi nie wymaga zmiany niniejszej umowy. Zleceniodawca nie akceptujący zaproponowanych cen może rozwiązać umowę z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia*”

- „*W przypadku spalenia, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z wina Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł = 23% VAT = 123 zł brutto*”.

Spółka wniosła o wydanie decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i nałożenie obowiązku wykonania zobowiązań wskazanych powyżej poprzez:

1. Niezwłoczne wyeliminowanie nieprawidłowości z wzorca umowy i rozpoczęcie zawierania z konsumentami nowych umów zgodnie z zaproponowanymi zmianami,
2. Zmianę umów istniejących w obrocie prawnym przez aneksowanie umów zawartych na podstawie dotychczasowego wzorca umów z konsumentami w terminie sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji.

Spółka przesłała również Prezesowi Urzędu projekt nowego wzorca umowy o nazwie „Umowa Nr .../TO/2012” na odbiór odpadów komunalnych zawierającego zmienione zgodnie z zobowiązaniem postanowienia.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Spółki. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy, naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1 tej ustawy, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania, że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 tej ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. W decyzji tej, jak wynika z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Przytoczony powyżej przepis jako przesłanki warunkujące możliwość wydania decyzji wskazuje: uprawdopodobnienie, że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz zobowiązanie się przedsiębiorcy, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, do podjęcia lub zaniechania działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom.

W niniejszym postępowaniu wymaga zatem rozważenia, czy wskazane warunki zaistniały w odniesieniu do działania i zobowiązania Spółki, a ponadto, czy w przypadku ich wystąpienia uzasadnione jest przyjęcie zobowiązania strony postępowania i wydanie przez Prezesa Urzędu decyzji w oparciu o ww. przepis.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 tej ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.,
- naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji,
- nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Dla uprawdopodobnienia stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest jednak każdorazowo uprawdopodobnienie kumulatywnego spełnienia trzech przesłanek:

- 1) działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy,
- 2) noszące znamiona bezprawności,
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1)

Stosownie do art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (...). Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, ze zm.) – zwanej dalej: „ustawą o swobodzie działalności gospodarczej” – jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej

w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przepis art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopaliny ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sandomierzu jest przedsiębiorcą wpisanym

do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000145515 i prowadzi działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych. Nie ulega zatem wątpliwości, że Spółka jest przedsiębiorcą w rozumieniu powołanego wyżej art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Tym samym Spółka przy wykonywaniu działalności gospodarczej podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i jej działania mogą podlegać ocenie pod kątem naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W związku z powyższym **Prezes Urzędu stwierdził, że pierwsza przesłanka niezbędna do uprawdopodobnienia stosowania przez Spółkę praktyki wskazanej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona.**

Ad 2)

Dla uprawdopodobnienia, że działania przedsiębiorcy są praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest, aby miały one charakter bezprawny.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Porządek prawny obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów (wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 listopada 2007 r., sygn. akt XVII AmA 45/07). Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Jednakże w art. 24 ust. 2 tej ustawy ustawodawca wskazał przykładowe rodzaje praktyk, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów, zaliczając do nich stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. (tak art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów), jak również nieuczciwe praktyki rynkowe (tak art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

Bezprawność zachowań Spółki zostanie rozważona oddzielnie w odniesieniu do każdej z praktyk.

Ad pkt I. sentencji niniejszej decyzji

Odnosząc się do zarzutów zawartych w pkt I. sentencji niniejszej decyzji, Prezes Urzędu wskazuje, iż stosownie do art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

Na mocy art. 479⁴⁵ § 1 k.p.c., Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest obowiązany przysłać Prezesowi Urzędu odpis każdego prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Na podstawie takich wyroków, Prezes Urzędu jest zobowiązany do prowadzenia rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, stosownie do art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Przepis art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. ustanawia zasadę tzw. formalnej jawności rejestru, stanowiąc, że rejestr jest jawny. Jawność rejestru oznacza, że rejestr jest dostępny dla każdego zainteresowanego, czyli każdy ma do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznanymi dokonanych w nim wpisów. W rejestrze tym przytacza się treść postanowień wzorców umowy uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone.

W ocenie Prezesa Urzędu, wpisanie takich postanowień do rejestru, o którym mowa wyżej, oznacza, że od tej chwili postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów. Zakaz stosowania postanowień wpisanych do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. dotyczy nie tylko tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych przedsiębiorców z danej branży. Za takim ujęciem przemawia podstawowy cel postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jakim jest usunięcie z obrotu postanowień, które Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone. Chodzi bowiem o to, by konsumenci nie byli narażeni na te postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami. Ponadto, zdaniem Prezesa Urzędu, zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wpisanych do ww. Rejestru dotyczy także postanowień podobnych. Przedsiębiorcy stosują bowiem postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna, szyk wyrazów w zdaniu są różne. W związku z tym, zakazane jest też stosowanie postanowienia, którego zakres jest tożsamy z zakresem postanowienia wpisanego do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. Nie jest konieczna dokładna, literalna identyczność tych postanowień.

Stanowisko Prezesa Urzędu znajduje uzasadnienie w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) wskazał, iż stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Sąd Najwyższy uznał również, iż jeżeli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzna określoną postanowienie za niedozwolone w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ono wpisane do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – którego odpowiednikiem w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów jest art. 24 ust. 2 pkt 1 – dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych postanowień zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty postanowienia.

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie, o treści: - „(...) *W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia o tym poprzez rozplakatowanie nowych opłat.*”, może zostać uznane za tożsame z postanowieniem umownym wpisanym pod numerem 401 do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o treści: „O zmianie opłaty Operator jest zobowiązany poinformować Abonenta z czternastodniowym wypowiedzeniem poprzez zamieszczenie informacji na kanale informacyjno-planszowym, w formie ogłoszeń za budynkach lub pisemnie. Za takie powiadomienie uważa się również przesłanie druków opłat z nadrukowaną nową ceną”. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 19 stycznia 2005 r. (sygn. akt XVII AmC 2/04) uznał, że w związku z tym, że na podstawie art. 384 k.c. konsument uprawniony jest do odstąpienia od umowy, bardzo ważną staje się kwestia właściwego powiadamiania o zmianach treści umowy. Kwestionowany zapis może prowadzić do utrudnienia lub pozbawienia konsumenta możliwości odstąpienia od umowy. Sposoby powiadomienia konsumenta wymienione w zapisie nie gwarantują, że informacja dotrze do konsumenta. Ponadto nie jest możliwe określenie daty zapoznania się przez Abonenta z informacją o dokonanych zmianach, a jest to

ważne zwłaszcza w sytuacji, gdy określony zostaje termin w którym oświadczenia konsumenta winno być złożone. Zawiadomienie o zmianie warunków umowy powinno następować na piśmie, a jedynie dodatkowo w innych formach. W ocenie Prezesa Urzędu, postanowienie stosowane przez Spółkę oraz postanowienie wpisane do rejestru pod numerem 401 mogą zostać uznane za tożsame. Każde z wyżej wymienionych postanowień nie przewiduje bowiem konieczności zawiadomienia konsumenta o zmianach w umowie, w taki sposób by miał on zagwarantowaną możliwość zapoznania się z nimi. Spółka przewidziała bowiem inną różnorodną formę zawiadomienia, nie uwzględniając jednak prymatu formy pisemnej.

Ad pkt II. sentencji niniejszej decyzji

Odnosząc się do zarzutów zawartych w pkt II. sentencji niniejszej decyzji, Prezes Urzędu wskazuje, iż stosownie do art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności nieuczciwe praktyki rynkowe.

Zgodnie z art. 4 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, stosowana przez przedsiębiorcę wobec konsumentów praktyka rynkowa jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Przedmiotowy przepis stanowi klauzulę generalną, która na okoliczność stosowania danej praktyki będzie podlegała stosownej konkretyzacji. Jednocześnie ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym dokonuje podziału praktyk rynkowych na wprowadzające w błąd oraz agresywne praktyki rynkowe (art. 4 ust. 2).

Zgodnie z ustaleniami dokonanymi w toku niniejszego postępowania, Spółka w stosowanym wzorcu umowy nie uwzględniła wartości podatku od towarów i usług w cenach świadczonych usług w zakresie opłat za utratę pojemnika z wina konsumenta na skutek umieszczenia we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2011” na odbiór odpadów komunalnych postanowienia, o treści:

- „Za świadczone usługi Zleceniobiorca pobierał będzie opłatę kwartalną w/g następujących stawek. (...) W przypadku spalania, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z wina Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł + 23% VAT.”

W celu dowiedzenia, że opisane powyżej działanie Spółki stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, konieczne jest wykazanie, że przedmiotowe działanie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

Dobre obyczaje podlegają konkretyzacji w okolicznościach danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny *sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności (...) czyli takie działanie, które potocznie określone jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania* (tak: K. Pietrzykowski red., Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2002 r., str. 804). W niniejszej sprawie dobre obyczaje należy ocenić jako prawo do rzetelnej

i jednoznacznej informacji, jaką profesjonalista – przedsiębiorca powinien kierować do przeciętnego konsumenta (dostatecznie poinformowanego, ostrożnego i uważnego).

Zgodnie z art. 3 w związku z art. 6 ust. 1 i 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym zakazane jest stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych, za które uznaje się w szczególności praktykę rynkową polegającą na wprowadzającym w błąd zaniechaniu poprzez nieuwzględnienie w cenach produktów wartości podatku od towarów i usług. Praktykę rynkową uznaje się za zaniechanie wprowadzające w błąd, jeżeli pomija istotne informacje potrzebne przeciętnemu konsumentowi do podjęcia decyzji dotyczącej umowy i tym samym powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Przywołany art. 6 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy wskazuje przy tym, iż w przypadku propozycji nabycia produktu, za istotne informacje potrzebne przeciętnemu konsumentowi do podjęcia decyzji dotyczącej umowy, uznaje się w szczególności cenę uwzględniającą podatki lub, w przypadku, gdy charakter produktu nie pozwala w sposób racjonalny na wcześniejsze obliczenie ceny, sposób, w jaki cena jest obliczana, jak również wszelkie dodatkowe opłaty za transport, dostawę lub usługi pocztowe lub, w sytuacji, gdy wcześniejsze obliczenie tych opłat nie jest w sposób racjonalny możliwe, informację o możliwości powstania takich dodatkowych kosztów.

Na Spółce, jako na profesjonalistcie ciążyą szczególne obowiązki informacyjne w przypadku, gdy jego kontrahentami są konsumenci. Pozbawienie konsumentów właściwej informacji dotyczącej wartości podatku od towarów i usług w cenach świadczonych usług może uniemożliwić podejmowanie świadomych i w pełni suwerennych decyzji w sprawie zakupu oferowanych przez Spółkę usług.

Pojęcie „cena” zostało zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o cenach, w świetle, którego cena to wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę. W cenie powinien być uwzględniony podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym.

Z analizy przywołanych powyżej przepisów wynika, iż cena podawana lub uwidaczniana przez przedsiębiorcę (sprzedawcę), powinna być ceną brutto, tj. ceną zawierającą podatek od towarów i usług, który stanowi jeden z elementów składowych ceny. Obowiązek podawania cen brutto dotyczy zarówno ich uwidaczniania w miejscu sprzedaży, jak i umieszczania w jakichkolwiek przekazach pochodzących od przedsiębiorcy.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 19 maja 2005 r. (sygn. akt XVII Ama 11/04) stwierdził, iż „informacja o cenie towaru w wysokości (wartości) nieuwzględniającej podatku jest informacją nierzetelną, nieprawdziwą i niepełną, bo to na przedsiębiorcy leży obowiązek oznaczania cen towaru zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa zaś konsument ma prawo znać cenę towaru, a nie obliczać ją sam, bez względu na to, czy przy cenie umieszczono ogólnikową informację – cena netto, cena + VAT itp.” Należy również przywołać stanowisko Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrażone w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 r. (sygn. akt XVII AmC 324/08), w którym uznano za niedozwolone następujące postanowienie: „zamawiający za wykonanie czynności objętych niniejszą umową zobowiązuje się zapłacić wynagrodzenie w wysokości 3% (słownie: trzech procent) + 22% VAT ostatecznej ceny nieruchomości”. W uzasadnieniu Sąd Ochrony

Konkurencji i Konsumentów wskazał, że „Cena za usługę pośrednictwa wyrażona w wielu składnikach określonych procentowo jest ceną ustaloną z naruszeniem obowiązujących przepisów, nie jest jednoznaczna, wymaga podjęcia przez konsumentów dodatkowych czynności do jej ustalenia, jest niekorzystnie ukształtowana dla konsumenta, nie zachowana również została równowaga stron. W ocenie Sądu takie określenie ceny stanowi rażące naruszenie interesów konsumenta i jest sprzeczne z dobrymi obyczajami.”.

Prezes Urzędu stwierdził, że stosowany przez Spółkę w obrocie z konsumentami sposób oznaczania opłaty za zniszczenie lub spalenie pojemnika nie spełnia wymogów cytowanego przepisu art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. W ocenie Prezesa Urzędu do dodatkowych opłat od świadczonych usług mają zastosowanie wszelkie regulacje dotyczące cen – w tym regulacja dotycząca sposobu ich wyrażania. W obrocie konsumenckim pożądane jest, aby już na etapie prezentowania oferty i zawierania umowy określono jednoznacznie wszelkie opłaty za świadczenie usługi na poziomie ostatecznym, tj. z uwzględnieniem wysokości obciążeń fiskalnych.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, że Spółka naruszyła dobre obyczaje w zakresie obowiązku przekazywania konsumentom rzetelnej, jednoznacznej informacji o cenie za świadczoną usługę w zakresie wywozu odpadów komunalnych.

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym posługuje się pojęciem przeciętnego konsumenta. To w odniesieniu do przeciętnego konsumenta powinna być dokonywana ocena każdej praktyki rynkowej, w tym praktyki polegającej na działaniu wprowadzającym w błąd. Będące przedmiotem niniejszego rozstrzygnięcia działanie Spółki powinno być zatem oceniane z perspektywy przeciętnego konsumenta.

Definicja przeciętnego konsumenta zamieszczona w ustawie o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (zgodnie z art. 2 pkt 8 tej ustawy przez przeciętnego konsumenta rozumie się konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny) jest wynikiem dorobku orzeczniczego Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Stopniowy rozwój orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości doprowadził do utrwalenia modelu konsumenta jako konsumenta rozważnego, przeciętnie zorientowanego, mającego prawo do rzetelnej informacji niewprowadzającej w błąd, zawierającej wszelkie niezbędne dane wynikające z funkcji i przeznaczenia danego towaru. To, czego można oczekiwać od rozsądnego konsumenta wynika przede wszystkim z tego, jak daleko sięga obowiązek informacji handlowej, jej dostępności, jasności, niedwuznaczności, pełności i odpowiedniości.

Przeciętnego konsumenta należy rozumieć, jako dostatecznie dobrze poinformowanego, uważnego i ostrożnego przy uwzględnieniu czynników społecznych, kulturowych i językowych charakterystycznych dla polskiego konsumenta. Wskazanie na cechy takie jak dostateczne poinformowanie, uwaga oraz ostrożność określa pewien zespół cech mentalnych konsumenta (jego „przeciętność”), polegającą na tym, że z jednej strony można wymagać od niego pewnego stopnia wiedzy i orientacji w rzeczywistości, lecz z drugiej strony nie można uznać, że jego wiedza jest kompletna i profesjonalna oraz że konsument nie ma prawa pewnych rzeczy nie wiedzieć. Przeciętny konsument nie posiada wiedzy specjalistycznej (prawnej) w danej dziedzinie, ale przede wszystkim rozumie kierowane do niego informacje i potrafi je wykorzystać do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej produktu. Niemniej jednak nawet ostrożny, uważny konsument ma prawo do

rzetelnej informacji, która przy założeniu dokonania z jego strony aktów staranności celem zrozumienia istoty oferty przedsiębiorcy, nie będzie wprowadzać w błąd.

Brak informacji o cenie brutto (zawierającej podatek od towarów i usług) narusza prawo konsumenta do rzetelnej informacji. Wpływa na postrzeganie i ocenę oferty Spółki, w tym również w kontekście ofert konkurencyjnych, a tym samym w omawianych okolicznościach może dojść do istotnego zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta, a więc jego decyzji dotyczącej umowy.

Mając na uwadze powyższe **Prezes Urzędu stwierdził, że druga przesłanka** niezbędna do uprawdopodobnienia stosowania przez Spółkę praktyki wskazanej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **została spełniona.**

Ad 3)

Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 tej ustawy stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

Prezes Urzędu podkreśla, że o tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. W jednym z orzeczeń Sąd Najwyższy stwierdził, iż *nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów można wszcząć tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczbie potencjalnych konsumentów* (wyrok SN z dnia 12 września 2003 r., sygn. akt I CKN 504/01).

W przedmiotowej sprawie Prezes Urzędu ma do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z dostępnymi wzorcami umowy i zawarli, bądź mogli zawrzeć ze Spółką umowę, zawierającą niedozwolone postanowienie umowne oraz postanowienie nieuwzględniające wartości podatku od towarów i usług w cenach świadczonych usług. W tej sytuacji bezprawne zachowanie Spółki nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i niedający się porównać z innymi, lecz dotyczy naruszonych uprawnień określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy kontrahentów Spółki.

Stosowanie opisanych wyżej praktyk może godzić zatem w zbiorowe interesy konsumentów.

W związku z powyższym **Prezes Urzędu stwierdził, że trzecia przesłanka** niezbędna do uprawdopodobnienia stosowania przez Spółkę praktyki wskazanej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **została spełniona.**

Ad pkt I. i pkt II. sentencji niniejszej decyzji

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1 tej ustawy, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania, że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 tej ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. Ponadto, stosownie do art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przyjmując zobowiązanie Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań.

Jak Prezes Urzędu wykazał w niniejszej decyzji, okoliczności sprawy uprawdopodobniły, że Spółka stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jednocześnie Spółka zobowiązała się do zaniechania stosowania wskazanych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W ocenie Prezesa Urzędu, podjęte przez Spółkę zobowiązanie do dokonania zmiany w treści wzorca umowy pod nazwą: „Umowa Nr .../TO/2012” na odbiór odpadów komunalnych poprzez zmianę postanowień:

- postanowienia o treści:
 - „(...) W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia o tym poprzez rozplakatowanie nowych opłat.”,
- na postanowienie o treści:
 - „W przypadku zmiany wysokości opłat Zleceniobiorca zawiadamia Zleceniodawcę pisemnie w terminie 14 dni przed datą ich wypowiedzenia. Zmian cen za świadczone usługi nie wymaga zmiany niniejszej umowy. Zleceniodawca nie akceptujący zaproponowanych cen może rozwiązać umowę z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia”,
- postanowienia o treści:
 - „Za świadczone usługi Zleceniobiorca pobierał będzie opłatę kwartalną w/g następujących stawek. (...) W przypadku spalania, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z winy Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł + 23% VAT.”,
- na postanowienie o treści:
 - „W przypadku spalania, kradzieży lub zniszczenia pojemnika 120 litr z winy Zleceniodawcy, koszt jego wymiany wynosił będzie 100 zł + 23% VAT = 123 zł brutto”,

uwzględnia przepis art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, eliminując z wzorców umowy niedozwolone postanowienia umowne oraz uwzględniając wartość podatku od towarów i usług w cenach świadczonych usług.

Jednocześnie, wobec okoliczności, że Spółka zobowiązała się do równoczesnego wyeliminowania kwestionowanych postanowień również z obowiązujących w obrocie umów z konsumentami, Prezes Urzędu uznał złożone zobowiązanie za zupełne, gdyż w równorzędny sposób zabezpiecza interesy prawne konsumentów, którzy zawarli umowy ze Spółką i konsumentów, którzy mogą zawrzeć tego typu umowy w przyszłości.

W rezultacie, stosownie do przepisu art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu nałożył na Spółkę zgodnie z jej propozycją obowiązek wykonania przyjętego zobowiązania poprzez:

- wprowadzenie zmian we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2012” na odbiór odpadów komunalnych” zgodnie z przyjętym zobowiązaniem niezwłocznie po uprawomocnieniu się decyzji,
- doręczenie, w terminie sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji, konsumentom, z którymi zostały podpisane umowy na podstawie dotychczasowego wzorca umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2011” na wywóz odpadów komunalnych, propozycji zmiany umów w sposób wynikający z przyjętego zobowiązania.

Wobec spełnienia przesłanek wydania decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **Prezes Urzędu orzekł jak w pkt I. i pkt II. sentencji niniejszej decyzji.**

Ad pkt III. sentencji niniejszej decyzji

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w decyzji nakładającej na przedsiębiorcę obowiązek wykonania zobowiązania, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań. Wobec tego Prezes Urzędu nałożył na Spółkę obowiązek złożenia informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania, zawierającej:

- nowy wzorzec umowy pod nazwą „Umowa Nr .../TO/2012” na odbiór odpadów komunalnych, uwzględniający zmiany wynikające ze złożonego zobowiązania,
- dane o liczbie konsumentów, którym doręczono aneksy do umów zawartych w oparciu o wzorzec umowy zawierający kwestionowane postanowienia wraz z dowodami potwierdzającymi doręczenie,
- dane o liczbie konsumentów, którym nie doręczono aneksów do umów zawartych w oparciu o wzorzec umowy zawierający kwestionowane postanowienia oraz pisemne wyjaśnienia przyczyn ewentualnych niedoręczeń ww. aneksów

w terminie siedmiu miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

W związku z tym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III. sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 i 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony*

Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury

Barbara Romańczak-Graca

Otrzymuje:

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.
ul. Przemysłowa 12
27-600 Sandomierz